

HASTA, Mianmian

Hasta bakıcım bana akşam ne yemek istediğimi sormaya geldi, “Biraz zhima tangyuan¹ ve Kang Shifu hazır noodle’ın var” dedi. “Yüzünü yıkamak istiyor musun? Sana biraz sıcak su getireyim mi?” diye devam etti. Gözlerimi açıp yatağın yanındaki bu insana baktım. Kırklı yaşlarda; büyük ve çıkık elmacık kemikli, koyu kırmızı benizli, mor-kırmızı renkte pamuklu pantolon ve üst giyen, işçiye benzeyen bir kadındı. “Neden benim hasta bakıcımsın?” diye sordum. “Burada benim dışındaki herkes neden aynı kıyafetleri giyiyor?” “Çünkü sen hastasın” dedi. “Sen de uyuşturucu rehabilitasyonu için mi geldin?” diye sordum. Ağzını yavaş yavaş açtı ve “Buradakilerin ne hastası olduğunu bilmiyor musun?” diye sordu. “Ne hastası?” dedim. “Burası rehabilitasyon merkezi, değil mi?” Vücudu sağa sola sallanarak doğruldu, içtenlikle “Hepimiz hata yapmış akıl hastalarıyız” dedi. “Ne?” dedim, “Akıl hastaları mı, sen ne hatası yaptın?” Gözlerini gözlerime dikerek “Kocamın babasını öldürdüm” dedi. “Birini mi öldürdün? Neden öldürdün?” diye sordum. “Beni sürekli azarlardı, bu yüzden ben de pirinç lapasının içine böcek zehri koydum.”

23 yaşındaydım. Uyuşturucu bağımlıydım. Kendimi önce alkole ve müziğe, sonra da eroine ve çikolataya vermiştim. Doğuştan bir madde bağımlısı olduğuma inanıyordum, sürekli bu açıdan kimsesiz bir kaçık olduğumu düşünüyordum. Bugün öğleden sonra babam beni buraya getirdi. Şimdi çok yavaş tepki veriyorum, çünkü çoktan ilaç kullanmaya başladım. Zihnimin açık olmadığını düşünsem de gözlerimin önündeki şeylerden korkuyorum. Uyuşturucu rehabilitasyonu görenleri ve insan öldüren akıl hastalarını bir arada tedavi eden Komünist Parti’nin (babamın) işlerine akıl erdilemeyeceğini düşünüyorum. Bu sayede uyuşturucuyu bırakıp çıkan insanlar bir daha uyuşturucu kullanmak istemiyor. Kendimi onlarla karşılaştırınca davranışlarımdan utanmam gerektiğini düşünüyordum, çünkü çoktan utanmaya başlamıştım. Eroin beni aptala çevirmişti, öğleden sonra hala bu odada neden bir başıma olduğumu, Şangay’ın uyuşturucu bağımlılarının neden bu kadar yaşlı olduğunu düşünüyordum.

Katlanması en zor 72 saat içinde o baş belası astım sayesinde doktor bana “elektrik şoku” vermedi. Hasta bakıcım her gün tuvalete gidip yüzümü yıkamama, dişlerimi fırçalamama yardım ediyordu, hatta odamı temizliyordu. Bir keresinde beni kolumdan tutup tuvalete götürürken hastalardan biri bana “Şu haline bak, çıktıktan sonra bir daha uyuşturucu kullanma, anladın mı?” dedi.

Bu oda müthiş büyük. Büyük odanın içinde akıl hastaları ve uyuşturucuyu bırakmaya zorlanan hastaların uyuduğu büyük bir oda daha var. Görünüşe göre çok sayıda yatak var, her yatağın üzerine kar beyazı yorganlar serilmiş. Başka bir odada tuvalet ve lavabo var. Burası her zaman karanlık, sadece ay ışığı var, gün ışığı bile ay ışığına benziyor, buz dolabı gibi soğuk. En küçük odanın içinde dört ranza var, burası kendi isteğiyle uyuşturucuyu bırakmak isteyenlerin odası.

Hastalar gün ışığının altında oyun kâğıdı yapıyor veya sargı bezi çözüyor, sohbet ediyor, bazen doktorlarla birlikte muhabbet ediyor, sesleri küçük kuşlarınkine benziyordu. Ben hasta odamdan onları seyrediyordum, her yer çok sakindi. Gece vizitesinden sonra hastalar koro halinde şarkı söylüyorlardı. Bu, onların zorunlu göreviydi. “Beijing De Jinshan Shang Guangmang Zhao Si Fang (Pekin Jinshan’da Gün Işığı Dört Bir Yana Saçılır)” gibi eski şarkılar dışında “Xiaosa Zou Yihui (Öylece Gitti)”, “Xiexie Ni De Ai (Sevgine Teşekkür Ederim)” gibi

¹ Çorba olarak servis edilen susam ezmesi dolgulu hamur.

çok popüler şarkılar da söylüyorlardı. Bunların hepsi, gelip giden uyuşturucu rehabilitasyonu hastalarının onlara küçük kara tahtaya yazarak öğrettikleri şarkılardı. Şarkı söylemeyi bitirdikten sonra ilaç sırasına girip öğle uykusuna yatıyorlardı.

Beynim hep bomboştu, bunun tek nedeninin ilaç kullanmam olmadığını düşünüyordum. Uzunca bir zaman her gün uyuşturucu kullanmışım, uyuşturucuyu bıraktıktan sonra hayatımın anlamının nerede olduğunu gerçekten bilmiyordum. Serum bittikten sonra büyük odanın dışında güneşlenirken hastaların biri aniden beni yan tarafımdan dürttü. Bana verdiği bisküvilerin lezzetli olup olmadığını sordu. Gözleri başka yöne bakıyordu, tekrar bana dönüp bisküvileri arıyordu. Bisküvileri ona uzattığımda hastalardan birkaçı bana bakıyordu, ama bakışlarını çabucak kaçırıyordu. Buradaki tüm hastaların vücutlarını sağa sola sallama alışkanlığı olduğunu fark ettim. Vücutlarını sallarken sağ ve sol ayaklarını da değiştiriyorlardı.

Babama telefon etmeme izin verdiler. Babama “Çok iyiyim, sadece aynaya ihtiyacım var, aynamı aldılar, aynamı geri vermelerini istiyorum, aynaya ihtiyacım var” dedim. Doktorum beni odasına çağırdı ve “Sana ayna vermiyorum çünkü intihar edeceğinden veya diğer hastaların aynayı alıp sorun çıkaracağından korkuyorum, şimdi kendi aynanı alabilirsin” dedi.

Bu akşam tuvalette bir hasta utanıp sıkılarak aynamı kullanıp kullanamayacağını sordu. “Sadece biraz kullanıp hemen geri vereceğim” dedi. “Sadece beş dakika kullanacaksın, tamam mı?” dedim. Avucumu kocaman açarak küçük aynamı çıkardığımda herkes sırayla aynaya baktı, bu akşam kendimi hiç yalnız hissetmedim.

Aynayı en uzun süre kullanan, ödünç almak isteyen hastaydı. Başka bir hasta “O hâlâ bakire, on beş yıldır burada yaşıyor, çok yaşlandı” dedi. “Çok yaşlandı” derken ağlamaya başladım. Kendi gözyaşlarımdan utandım, ama hiç kimse buna dikkat etmedi. Utancımı gizlemek için hemen “Sen neden geldin?” diye sordum. Başka bir hasta onun günah işlediğini, ablasının kızlarını öldürdüğünü söyledi. “Aman tanrım! Aman tanrım!” dedim. Aynaya dönüp yüzüne dokundu. Bir diğer hasta “Kızların şeytan olduğunu, onları bu yüzden öldürdüğünü söyledi” dedi. Bir başkası da “Ablası ona iyi davranmadığı için” dedi.

Aynamı geri aldım. O akşam sürekli neden insanların birilerini öldürecek kadar kafayı yediklerini, buradan önce neden bir hastaneye yatırılarak tedavi edilmediklerini düşündüm. Ay ışığının altında çok şanslı olduğumu hissettim. Birden madde bağımlısı olmadığıma, sadece korkak biri olduğuma karar verdim. Belki de babamın dediği gibiydi: “Benim kızım kesinlikle iyi bir çocuk, sadece yolunu kaybetti.”

Şu anda yutmaktan başka çaremin olmadığı yemek, diğer hastalarınkiyle aynıydı. Doktordan hastanenin içindeki küçük dükkândan birkaç paket yiyecek almama yardım etmesini isteyebilirdim. Bakıcım her gün benim için yiyecek pişiriyordu, ben her seferinde yemesi için ona da veriyordum ama asla yemiyordu. Sadece doktoru “Yiyebilirsin” dediğinde yiyordu. Bir hasta bana kocasının babasını öldürdüğü için ailesinin onu hiç ziyarete gelmediğini, tedavi masraflarını da üstlenmediğini anlattı. Bu yüzden ger gün hasta bakıcılık yapmak dışında galoşlarını giyerek yemekhanede de çalışması gerekiyordu. Bense onun yemek yapmayı çok sevdiğini düşünüyordum, beden gücüyle yapılan iş onu neşelendiriyor gibiydi. Bir diğer hasta, onun ödenmesi gereken masrafları kendi kendine ödeyebilmesi için çalıştığını, tuvalet kâğıdı ve sabun alacak parası dahi olmadığını, sürekli bir parça tuvalet kâğıdı alıp tuvalete gittiğini, çömelir çömelmez tuvalet kağıdını cebine sakladığını gülererek anlattı.

Bir hasta yüzü duvara dönük bir şekilde duruyordu, onun şu “bakire hasta” olduğunu anladım. Ben de orada onunla birlikte dikildim. Başını eğdi ve bana bakmadı. Başka bir hasta onun ayakta durma cezası aldığını, çünkü akıl hastası ve başhekimin karısı olduğunu anlattı.

Bir hasta ofise çağrıldı. Gözetmenin “Yine uyuşturucu rehabilitasyonundaki hastaların neyini çaldın?” diye sorduğunu duydum. Daha sonra hasta durmadan “Hardal, elma, muz, muz, elma, hardal” demeye başladı.

Nihayet çıkacağı gün geldi. Herkese teşekkür ettikten sonra babamdan doktora yüz yuan vermesini istedim. “Bu para, bakıcımın bana aldığı şeyler için. Yardımcı olduğu için ona teşekkür et” dedim.

Babam tarafından ikinci kez bu hastaneye yatırıldığımda başımda bir tel saç yoktu ve uyuşturucu kullandıktan sonra trans halindeyken bana bir araba çarpmıştı. O uzun saçlarımı kaybetmişim, üstelik zayıflıktan tanınmayacak haldeydim. Kendi kendimi bile tanıyamıyordum.

Hasta odasının büyük kilidini açmaya yaklaştığımda hastalardan biri bağırarak adımı söyledi. “Ben de geldim, ben de geldim” dedi. Bu kez onun da saçı yoktu.

Bu sefer babam yine “Kızım kesinlikle iyi bir çocuk, şimdi çok kararlı, bundan hepimiz sorumluyuz, gereken ne varsa yapmaya hazırız” dedi. Doktor “Baban hepimizi duygulandırdı, sen de bir düşün” dedi. Daha sonra HIV ve frengi testine götürüldüm. Ardından da doktorumdan ilaçlarımı aldım. Artık önceden kullandığım ilaçları kullanmıyordum, tedavi yöntemimi değiştirmişlerdi. “Sana biraz acı çektireceğiz, yoksa hatandan dönmeyeceksin” dediler.

Her gün birkaç küçük sarı, pembe ve beyaz hap içiyordum. Bu ilaçları aldıktan sonra uyumam mümkün değildi, vücudumu tepeden tırnağa ateş basıyordu, odada volta atıyordum, bazen birileri durmadan anlamsız şeyler söylüyordu. Bir akşam hastalardan biri hızla odama girdi ve “Erken çıkmak istiyorsan sarı hapları içme” dedi. Kafamı kaldırdığımda hasta çoktan gözden kaybolmuştu. Beni korkutmuştu. Biraz ağladıktan sonra o sarı hapları bir daha içmemeye karar verdim, doktora sarı hapları içmek istemediğimi söyledim.

Bir süre kâbus gördükten sonra yavaş yavaş iyileştim, bu kez diğer hastalarla birlikte çalışmaya başladım. Bir hasta bana nasıl oyun kâğıdı yapılacağını öğretti. Annemi, onun yaptığı yemekleri ve her şeyini özlemeye başlamışım. Her gün hastalarla birlikte tahtaya bakarak şarkı söylüyordum. Yine de eskisi gibi o yemeklere katlanmaktan başka çarem yoktu. Ayda bir kez akşam yemeğinde soya soslu et sote veriliyordu. Bu, hastaların en mutlu olduğu zamandı. Hastalardan biri “Neden et yemiyorsun?” diye sordu. “Neden et yemiyorsun?” Tarz sahibi, entelektüel ve çok güzel bir Şanghaylı kadın olan doktorum bu soruyu duydu. “Midem bulanıyor” dedim. Hakikaten midem bulanıyordu. “Kim olduğunu sanıyorsun? Bugün bunu yemeni istiyorum” dedi. “Gerçekten yiyemem” dedim. “Erken çıkmak istemiyor musun?” diye sordu. İsteddiğimi söyledim. “O zaman yiyeceksin, diğer hastalardan bir farkın yok, bunu unutma” dedi. Yemeyeceğimi söyledim. “Öyleyse babanı çağıracağım, yiyor musun yemiyor musun görelim” dedi. Ardından o etleri yememi ve bir bir kusmamı seyretti. Bir yandan yiyor, bir yandan ağlıyordum. “Diğer hastalarla eşitsin, bir daha israf ettiğini göremeyeyim” dedi. “Geçenki gibi hasta bakıcına verdiğin yüz yuan’ın kabul edilmediğini biliyor musun? Diğer hastalardan hiçbir farkın yok, üstelik senin yüzünden o kadın bir daha hasta bakıcılık yapamayacak, bunu unutma” diye devam etti.

Hastalardan biri deri hastalığı kapmıştı, bu yüzden bizimle birlikte çalışmıyordu. Tek başına ahşap bir bankta oturup bizi seyrediyordu. Yanına gittiğimde “Dışarıdayken nerelerde takılıyordun?” diye sordu. “Ne? Nerelerde takılıyordun da ne demek?” dedim, “Sen nerelerde takılıyordun?” “JJ Disko’da takılıyordum” dedi. Daha sonra gözlerini bana diktiğinde onun da bir hasta olduğunu söylemek güçtü, ama onda da vücudunu sallayıp sağ ve sol ayağını değiştirme alışkanlığı vardı.

Polis arabasıyla bir grup uyuşturucu bağımlısı getirildi, ortalık biraz hareketlenmeye başladı. Onlar, uyuşturucu rehabilitasyonuna zorlanan hastalardı. Hastalardan biri aniden bana “Senin kan damarların çok iyi, en ufak bir sorun bile yok, iğneler güzel vurulmuş olmalı” dedi. Birden “Diğer hastalardan hiçbir farkın yok” sözünü hatırladım, odaya geri dönüp saklandım.

Yıl sonuna doğru hastalar güzel bir tur otobüsüyle Pudong’a gezmeye götürüldü. Döndükten sonra hastalardan biri bana “Dışarısı şimdi çok güzel!” dedi.

Noel gecesi kendi eğlencemizi yaptık, bir hasta benim çikolatamı yiyerek herkese şarkı söylemeye başladı, o burada gözlük takan tek hastaydı. Söylediği şarkılar Noel korusu türündendi. Doğal ve tiz sesleri pürüzsüz bir şekilde birbirine karışıyordu, ses tonu harikaydı. Şakı söylemeyi bitirdikten sonra ona “Bu şarkıları söylemeyi nasıl öğrendin?” diye sordum. “Ben öğretmenim” dedi. “Buraya nasıl geldin?” diye sordum. “Kocamı öldürdüm” dedi. “Kocanı neden öldürdün?” diye sordum. “Kocam küçüktü, bıçağı bir kere saplamamla ölüverdi” dedi. Bu cümleyi bitirdikten sonra yüz ifadesi sakinleşti.

Kendimden nefret etmeye başlamıştım, eroin beynimi berbat etmişti, yoksa onlara bu şekilde “Neden buraya geldiniz?” sorusunu sorma hakkını kendime nasıl bulacaktım?

Bir daha bu soruyu sormamaya yemin ettim.

O günkü koro şarkısı bir aşk şarkısıydı, onlarca yaşlı kadın yüksek sesle “Bırak seni düşünüyüm, seni düşünüyüm, seni düşünüyüm; son bir kez seni düşünüyüm; çünkü yarın bir başkasının gelini olacağım, seni tüm kalbimle hatırlayacağım” sözlerini söylüyordu. Bir ağızdan çıkan şarkının sesinde duygudan eser yoktu, ama içten bir dokunaklılığı vardı, kalbime dokunmuştu, ilk defa kalbimi bulmuştum.

Noel tatilinin ikinci günü sabah erkenden uyandım. Hastalardan biri odama girip kâseyi alıp çıktı. Bana “Bu kadar lezzetli baozi²’yı neden yemiyorsun?” diye sordu. Her gün bana aynı soruyu sorardı. Ben de her gün “Ben yemiyorum, sen ye!” cevabını verirdim. O gün cevabımı verdikten hemen sonra kâsemi alıp odadan çıktı, ardından elinde paspasla içeri girerek yerleri silmeye niyetlendi. Daha sonra aniden duvara yaslanarak ağızından köpükler çıkarmaya ve top gibi büzölmeye başladı. Bağırma cesaret edemedim, gözlerimi bir ona bir de ısıtıcıma çevirdim, ısıtıcıyı üzerime devireceğinden korkuyordum. Hemşire tam zamanında oradan geçiyordu, sesimi kısarak “Bak, ona ne oldu?” dedim. Hemşire içeri girdikten sonra paspası alarak hastanın eline sıkıca tutturdu ve “Geçecek, sorun yok, geçecek” dedi. Birkaç dakika sonra kadın ayağa kalarak yerleri silmeye devam etti. Benzi solgun, saçları çelik tel gibiydi. Gidip yerleri silmeyi çok istiyordum ama hareket etmeye cesaret edemiyordum. Bir süre sonra hemşire gelip bana “Senin baozi’ni yediği için hastalandı, her gün senin baozi’ni yiyor, başka hastalar tarafından azarlanıyor, bu yüzden hastalanıyor. Bundan sonra baozi’ni yemezsen sırayla diğer hastalara ver” dedi.

² İçinde et veya sebze bulunan bir tür kahvaltılık hamur işi.

Yeni yıl akşamında herkes tertemiz giyindi, çünkü ziyaret zamanı gelmişti. Bir hasta çocuğuyla birlikte pasta yiyordu. Bir diğeri kocasıyla konuşuyordu. Başka bir hasta annesiyle birlikteydi, annesi yaşlı mı yaşlıydı. Biri orada bekleyip duruyordu. Ben iki elimi yenlerimin içine sokmuş bir halde yatağın yanında oturuyordum, ayaklarımı sağa sola sallıyordum. Annemin getirdiği çikolataya bakıyordum, annem hasta odasında sadece on dakika oturmuştu, “Kapıdaki görevliler çok kötü, sizin gibi uyuşturucu bağımlılarının görülmeye değer olmadığını söyledi” dedi. Annem kendini suçlu gibi hissettiğini bu yüzden bir kere daha azar yemek için hemen çıkması gerektiğini söyledi.

Çıkış günü yaklaşırken tüm hastaların bir arada uyuduğu büyük odaya alındım. Hastalar her akşam rüyalarında konuştuğundan uyuyamıyordum ve sürekli aç hissediyordum. Gece yarısı kalkıp bisküvi atıştırıyordum, hastalardan biri yorganının altından bana bakarak güldü ve “Neden burada uyuduğunu anlayamıyorum” dedi.

Eve döndüm. Banyo yapmak istediğimi, uzun zamandır banyo yapmadığımı söyledim. “Evdeki banyo çok soğuk, soğuktan korkuyorum, hamamda yıkanmak istiyorum” dedim. Annem bir yuan verdi ve bunun yeterli olduğunu söyledi. Annemin bana fazla para vermeye korktuğunu düşündüm, çünkü gidip uyuşturucu alacağımdan endişeleniyordu.

Büyüdüğüm yere geri döndüm, küçükken sık sık gittiğim hamama geldim. Babamın aldığı peruğu taktım, nefes nefese yıkandım; çünkü yeterli gücüm yoktu. Peruğum düşünce biri önce peruğuma, sonra yeni çıkmaya başlayan saçlarıma baktı, bakışları en son vücuduma takıldı kaldı.

Yıkandıktan sonra iki mao’yla bir youzhagao³ aldım. Kızarmış zhagao dişlerime yapışıp kaldı. Bu zhagao’nun hem çok lezzetli hem de çok ucuz olduğunu düşündüm. Artık Kang Shifu hazır noodle ve Xianqu bisküvi yemek zorunda olmadığım için çok mutluydum. Bundan sonraki hayatım boyunca o şeyleri yemek istemediğimi düşündüm. Belki de hayatımın tam o anda yeniden başladığını düşündüm, ailemi düşündüm, artık üşümeyeceğimi düşündüm, henüz ayrıldığım hastaneyi düşündüm, hastaneden çıkarak yeni yılı kutlayan tek hasta olduğumu düşündüm, daha sonra kendime şunu söyledim: “Eroin gerçekten tam bir çöp.”

³ Yağda kızartılarak pişirilen bir tür tatlı hamur işi.